

Slovenský jazyk do vrecka

<http://www.slovenscina.vselico.com>

TEST ZO SLOVENSKÉHO JAZYKA A LITERATÚRY

Testová forma: **A**

Kontrolné číslo: **7253**

Európsky sociálny fond pomáha rozvíjať zamestnanosť podporovaním zamestnateľnosti, obchodného ducha, rovnakých príležitostí a investovaním do ľudských zdrojov.

Az Európai Szociális Alap a foglalkoztathatóság, a kereskedelmi szellem, az esélyegyenlőség támogatásával és a humán erőforrásokba való befektetésekkel segíti elő a foglalkoztatottság fejlesztését.

Європейський соціальний фонд допомагає забезпечувати працездатність населення, поширює робочі місця, ринкову систему, інвестуючи до людського потенціалу.

Tento projekt je spolufinancovaný z prostriedkov Európskeho sociálneho fondu (ESF).

Ez a tervezet az Európai Szociális Alap (ESZA) anyagi támogatásával valósul meg.

Наведений проект фінансований також з коштів Європейського соціального фонду (ЄСФ).

Svet spotrebúva viac, než Zem vytvorí

Svet spotrebúva ročne o približne 20 percent viac prírodných zdrojov, než je planéta schopná vyprodukovať, konštatoval vo štvrtok Svetový fond na ochranu prírody. Vo Švajčiarsku sídliaca organizácia v tejto súvislosti vyzvala vlády, aby urýchlene začali prijímať opatrenia na obnovenie ekologickej rovnováhy.

„Zvyšujeme si ekologický dlh, ktorý nebudeme schopní splatiť,“ uviedol generálny riaditeľ fondu Claude Martin.

Vo svojej správe s názvom Living Planet Report 2004, ktorá vychádza každý rok a táto je už piatou tohto druhu v poradí, Svetový fond uviedol, že v rokoch 1970 až 2000 sa populácie morských a suchozemských druhov znížili o 30 percent. Populácie sladkovodných druhov sa zredukovali až o 50 percent. „Je to priamy dôsledok zvyšovania dopytu človeka po potrave, vláknach, energii a vode. Ľudia spotrebujú o 20 percent prírodných zdrojov viac, než planéta dokáže vyprodukovať,“ konštatoval fond.

Množstvo úrodnej pôdy, ako uviedla organizácia, predstavuje v priemere na užitie jedného človeka v súčasnosti 2,2 hektára. Zem však dokáže poskytnúť iba 1,8 hektára na obyvateľa. Najrýchlejšie rastúcou zložkou spotreby je spotreba energie, ktorá sa v období rokov 1961 až 2001 zvýšila o 700 percent. Mimoriadne rýchlym tempom spotrebúvajú prírodné zdroje Severoameričania, ktorých ekologická spotreba je dvakrát väčšia než spotreba u Európanov a sedemkrát väčšia než u obyvateľov Ázie a Afriky.

K ukážke č. 1 sa vzťahujú úlohy 01 - 09.

01. Z ukážky č. 1 zistíte, kto má prijať opatrenia na obnovenie ekologickej rovnováhy:

- A** generálny riaditeľ fondu
- B** vlády jednotlivých krajín
- C** organizácia sídliaca vo Švajčiarsku
- D** Svetový fond na ochranu prírody

02. V ktorom roku vyšla prvá správa s názvom Living Planet Report?

- A** 1999
- B** 2000
- C** 2004
- D** 1970

03. Z ukážky č. 1 zistíte, na ktorom svetadiele majú obyvatelia najväčšiu ekologickú spotrebu:

- A** Ázia
- B** Afrika
- C** Severná Amerika
- D** Európa

04. Zistite, v ktorom živočíšnom druhu došlo k zníženiu populácie o 30 percent:

- A** morské a suchozemské druhy
- B** morské a sladkovodné druhy
- C** suchozemské a sladkovodné druhy
- D** suchozemské druhy

05. Určte jazykový štýl ukážky č. 1:

- A** umelecký
- B** administratívny
- C** náučný
- D** publicistický

06. Určte, v ktorej z možností sú všetky číslovky správne napísané:

- A** dvadsať, tridsať, päťdesiat
- B** dvadcať, tridcať, pädesiat
- C** dvadsať, tridsať, päťdesiat
- D** dvacať, tricať, päťdesiat

07. Určte, ktorá z uvedených viet je jednoduché podradovacie súvetie:

- A** Je to priamy dôsledok zvyšovania dopytu človeka po potrave, vláknach, energii a vode.
- B** Najrýchlejšie rastúcou zložkou spotreby je spotreba energie, a tá sa v období rokov 1961 až 2001 zvýšila o 700 percent.
- C** Množstvo úrodnej pôdy, ako uviedla organizácia, predstavuje v priemere na uživenie jedného človeka v súčasnosti 2,2 hektára.
- D** Svet spotrebúva ročne o približne 20 percent viac prírodných zdrojov, než je planéta schopná vyprodukovať, konštatoval vo štvrtok Svetový fond na ochranu prírody.

08. Určte, v ktorej z možností sa všetky podstatné mená skloňujú podľa vzoru žena:

- A** Afriky, populácie, vlády, planéta, v súvislosti
- B** planéta, vlády, vode, zložkou, v správe
- C** spotreby, organizácia, Ázie, rovnováhy, v súčasnosti
- D** prírody, energii, pôdy, zložkou, vode

09. Z ukážky č. 1 zistite, ktorá z uvedených možností je uvádzacou vetou k priamej reči:

- A** aby urýchlene začali prijímať opatrenia na obnovenie ekologickej rovnováhy.
- B** „Zvyšujeme si ekologický dlh, ktorý nebudeme schopní splatiť," uviedol generálny riaditeľ fondu Claude Martin.
- C** „Zvyšujeme si ekologický dlh, ktorý nebudeme schopní splatiť,"
- D** uviedol generálny riaditeľ fondu Claude Martin.

Z rudných surovín sa získava železo, olovo, zinok, meď a drahé kovy. Vyrábajú sa z nich predmety dennej potreby. Drahé kamene sa používajú nielen v klenotníctve, ale aj napr. v technike a palubných prístrojoch kozmických lodí.

Z nerudných surovín má veľký význam pre potravinársky a chemický priemysel ťažba kamennej soli. Stavebný materiál poskytujú horniny piesok, štrk, žula, čadič a iné.

K ukážke č. 2 sa vzťahujú úlohy 10 - 11.

10. Určte slohový postup v ukážke č. 2:

- A** rozprávací
- B** opisný
- C** výkladový
- D** informačný

11. Určte slohový útvar ukážky č. 2:

- A** výklad
- B** správa
- C** úvaha
- D** odborný opis

12. Určte, v ktorej z možností sú všetky slová príslovky:

- A** denne, dávno, blízko, rýchly
- B** denne, dávno, blízko, rýchlo
- C** denne, dávny, blízko, rýchlo
- D** denne, dávno, blízky, rýchlo

13. Určte, v ktorej z možností sú slovesá v tvare slovesného podstatného mena:

- A** čítajúci, volajúci, píšuci, maľujúci
- B** čítanie, volanie, písanie, maľovanie
- C** čítaný, volaný, písaný, maľovaný
- D** čítajúc, volajúc, píšuc, maľujúc

14. Určte prisudzovací sklad vo vete:
Do Zemplínskeho Hradišťa bociany zvyknú prilietaf na Jozefa.

- A** zvyknú prilietaf na Jozefa
- B** bociany zvyknú
- C** zvyknú prilietaf
- D** bociany zvyknú prilietaf

15. Určte vetu, v ktorej je správne vykanie:

- A** Pán učiteľ, mohol by ste mi pomôcť s touto úlohou?
- B** Želám vám, pán riaditeľ, aby ste bol úspešný a mali radosť zo svojej práce.
- C** Pán vedúci, boli by ste taký láskavý a prišiel by ste do kancelárie?
- D** Pán Polák, vy ste zasa prišli neskoro do práce a zmeškali ste dôležité informácie!

Ukážka č. 3

Ján Smrek: Stromy (úryvok)

Príroda zákon je,
človek však neposlúcha,
preto je zmätok v ňom
a strom je sídlom ducha.

K ukážke č. 3 sa vzťahujú úlohy 16 - 17.

16. Určte rým básne:

- A** združený, aabb
- B** prerývaný, abcb
- C** striedavý, abab
- D** obkročný, abba

17. Ktoré z tvrdení vyplýva z textu?

- A** Človek je ľahostajný voči prírode, myslí iba na svoj prospech.
- B** Ó, aká si krásna, príroda, matka naša!
- C** Človek je korunou tvorstva, a preto má právo ničiť prírodu.
- D** Príroda je matkou, ktorá človeku nechce vydať svoje bohatstvá.

18. Určte, v ktorej z možností sa všetky slová vo výslovnosti spodobujú:

- A** vták, podčiarkni, raz, doplňte, zajtra, dievčatá, z očí
- B** svadba, druh, trieda, prázdniny, včas, v zátvorke, vzkĺčilo
- C** kresba, hĺbka, zub, lávka, včera, obchod, z poľa
- D** pád, zo slov, presvedčil, chlieb, sklamať, zdravší, breh

19. Určte, v ktorej skupine slov sú správne napísané všetky zemepisné názvy:

- A** Južná Amerika, Mys dobrej nádeje, Lomnický štít, Jankov vršok, Slovenská republika
- B** Jaskyňa Slobody, Fínsky záliv, Tichý oceán, Svätý Jur, Golfský prúd
- C** Stredozemné more, Atlantický Oceán, Karlova Ves, Vysoké Tatry
- D** Železné vráta, Podunajská nížina, Mont blanc, Levočské vrchy, Alpy

Ukážka č. 4

Štefan Žáry: Kotva a krídla (úryvok)

Skúste ma uväzniť -
vzopnem sa, dosť mám sily,
aj s klieťkou vyletím
do voľnej modraviny.

K ukážke č. 4 sa vzťahuje úloha 20.

20. Aký motív spracoval autor v úryvku?

- A** šťastie a rodina
- B** láska a priateľstvo
- C** sloboda a voľnosť
- D** samota a pokoj

21. V ktorom z nasledujúcich úryvkov je pravopisná chyba?

- A** Olivy sú zdravé najmä pre obsah vitamínu E a prírodné antioxidanty. Majú však vysoký obsah soli a sodíka, čo musia pri konzumácii zohľadniť ľudia s vysokým krvným tlakom a jesť ich len občas v malom množstve.
- B** Na vyprážanie sa hodí ľahký či rafinovaný olivový olej. Nepoužívajte ho však viac krát, lebo zahrievaním vzniká chemická reakcia, pri ktorej sa tvoria nebezpečné voľné radikály.
- C** Panenský olivový olej je ideálny do šalátových nálevov. Nie je vhodný na vyprážanie, lebo zahrievaním sa ničí jeho aróma a vitamín E.
- D** Olivový olej má pre vysoký obsah nenasýtených mastných kyselín priaznivý vplyv na hladinu cholesterolu v krvi.

Vlašské orechy sú výbornou pochúťkou, ale aj surovinou do šalátov, pomazánok, varených jedál či rôznych múčnikov. Napriek tomu dávame prednosť rôznym iným, najmä praženým a soleným orieškom, ktoré neprospievajú nášmu zdraviu. Naopak vlašské orechy sú bohatým zdrojom draslíka, magnézia, zinku, medi a selénu, pre obsah vitamínov skupiny B sa o nich hovorí, že sú „potravou pečene a mozgu“. A vzhľadom na obsah nenasýtených mastných kyselín účinne chránia srdce.

K ukážke č. 5 sa vzťahujú úlohy 22 - 24.

22. Určte, ktoré slovo z ukážky č. 5 je nespisovné:

- A** múčnikov
- B** pochúťkou
- C** pomazánok
- D** potravou

23. Určte, aký vetný člen je podčiarknuté slovné spojenie nenasýtených mastných kyselín z ukážky č. 5:

- A** postupne rozvíjací prívlastok
- B** viacnásobný prívlastok
- C** viacnásobný predmet
- D** postupne rozvíjací predmet

24. Určte, aký vetný člen je podčiarknuté slovné spojenie praženým a soleným orieškom z ukážky č. 5:

- A** viacnásobný predmet
- B** postupne rozvíjací prívlastok
- C** viacnásobný prívlastok
- D** viacnásobný podmet

25. Určte, v ktorej z možností sú všetky slová utvorené skladaním:

- A** uhlopriečka, rozrežeme, tmavohnedá
- B** trojuholník, tmavohnedá, vzorovaná
- C** trojuholník, rozrežeme, vzorovaná
- D** tmavohnedá, trojuholník, uhlopriečka

J. Satinský: Šlak ma ide trafiť zo ... spisovnej slovenčiny (úryvok)

Presnejšie: z hovorovej spisovnej slovenčiny. Väčšina z nás sa hovorovej spisovnej slovenčiny v súkromí, chvalabohu, držať nemusí. Každý hovorí, ako mu zobák narástol. Záhorák hovorí doma medzi svojimi záhorácky, Spišiak po spišsky, Zemplínčan po zemplínsky, Lipták po liptovsky, Oravec po oravsky, Gemerčan po gemersky - ach, tá sloboda, keď si človek nemusí ústa vykrivovať do spisovnej slovenčiny...

A tu som pri tom - prečo ma z toho ide trafiť šlak. Našinec sa v podstate musí do tej spisovnej slovenčiny naprogramovať: prehodiť nejaké klávesnice v mozgu, preložiť výhybku. Už - už chce povedať v škole: „Pany učiteľko, já neska mosím po druhej hodzine vypannút na pohreb," ale v poslednej chvíli prehodí výhybku na rovnú koľaj spisovnej slovenčiny a vyhrkne z neho: „Pani učiteľka, ja dnes musím po druhej hodine ísť na pohreb."

Už - už chce začať miestny hlásateľ na futbale hovoriť: „Alojz Bodegy nech še dostavi na peršu branu, bo ho tam čeka bardzo šumna ...", ale ubrzdí a povie do mikrofónu: „Žiadame Alojza Bodegyho, aby sa dostavil k prvej bráne ... atď."

Okrem profesionálnych hercov, hlásateľov, farárov a učiteľov musíme denne prepínať v mozgu z hovorovej do spisovnej a zo spisovnej do hovorovej reči ako dáki schizofrenici. Ja pochybujem, že to tak musia robiť aj Angličania či Francúzi... - Asi áno. Rozdiel je iba v tom, že ich spisovná hovorová reč je stará. Múdra. Ona sa za stáročia prispôsobila tej nespisovnej hovorovej reči a rozdiel medzi nimi je taký malý, že ani nestojí za reč. Uvedomte si, že naša spisovná hovorová reč ešte nemá ani 200 rokov! V roku 1843 na fare v Hlbokom sa dohodli starejší, že budeme všetci rozprávať liptovskou ľubozvučnou slovenčinou. Pre Liptákov to neznamenal žiadnu zmenu - hovorili si ďalej, ako im zobák narástol. Ale čo my - ostatní? Odvtedy hovorilo spisovnou hovorovou liptovskou slovenčinou najmenej šesť generácií - možno my sme už siedma a ešte stále je medzi hovorovou a hovorovou spisovnou rečou poriadny rozdiel. Svedčí o tom aj to, že taký Záhorák s Vyhodňarom si ani neporozumie. Musia odísť do spisovnej reči. Predsa len je to dorozumievací prostriedok...

K ukážke č. 6 sa vzťahujú úlohy 26 - 30.

26. Ktorí slovenskí národovci sa v roku 1843 zaslúžili o uzákonenie spisovnej slovenčiny?

- A** Ludovít Štúr, Jozef Miloslav Hurban, Michal Miloslav Hodža
- B** Ján Hollý, Anton Bernolák, Ludovít Štúr
- C** Ján Kalinčiak, Ludovít Štúr, Janko Kráľ
- D** Ludovít Štúr, Jozef Miloslav Hurban, Samo Chalupka

27. Na základe prečítaného textu vysvetlite myšlienku:
Každý hovorí, ako mu zobák narástol.

- A** Rozpráva väčšinou neslušne.
- B** Rozpráva, ako sa v domácom prostredí naučil.
- C** Vyjadruje sa iba odborne.
- D** Rozpráva vždy spisovne.

28. Podčiarknuté slovné spojenie to nestojí za reč je:

- A** prirovnanie
- B** metafora
- C** metonymia
- D** frazeologizmus

29. Určte slohový útvar ukážky č. 6:

- A** úvaha
- B** správa
- C** opis
- D** oznámenie

30. V ktorej z možností sú všetky slová spisovné?

- A** Lipták, mosím, hlásateľ, futbal
- B** farár, vypannút, klávesnice, výhybka
- C** Oravec, vykrivovať, starejší, ľubozvučný
- D** neska, hodzina, peršu, bardzo

Koniec testu